

RAIDLA LEJINS & NORCOUS

KONKURENTSIALANE KRIMINAALVASTUTUS

Toomas Vaher

26.05.2011

ALLIANCE

ROSCHIER Finland Sweden

RAIDLA LEJINS & NORCOUS Estonia Latvia Lithuania

2010-2011 “kartelluudised” (1)

- = **Mai 2011** – Riigikohtu otsus KPK Teedeehituse kasuks
- = **Jaauar 2011** – Riigikohus võttis menetlusse Liviko/Kalvi asja ja KPK Teedeehituse asja
- = **November 2010** – avalikustati teave menetlusest Aruvalla-Kose tee-ehituse asjus
- = **September 2010** – süüdimõistev otsus “riiulifirmade” müüjate osas, otsus jõustunud
- = **August 2010** – algas menetlus Eesti Leivaliidu liikmete vastu
- = **Juuni 2010** – õigeksmõistev otsus KPK Teedeehituse asjas
- = **Mai 2010** – süüdimõistev otsus Liviko/Kalvi asjas (ei ole jõustunud)

2010-2011 “kartelluudised” (2)

- = **Mai 2010 – õigeksmõistev otsus** Jõgevamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskuse asjas (jõustunud)
- = **Aprill 2010 – süüdimõistev otsus** Eesti Rehviliidu suhtes (kokkuleppemenetlus, jõustunud)
- = **Aprill 2010 – “metsaveofirmade” asjas** pääses RMK peaspetsialist kaasaaitamise süüdistusest
- = **Märts 2010 – riigiprokuratuur** saatis kohtusse “metsaveofirmade” asja
- = **Jaauar 2010 – riigiprokuratuur** saatis kohtusse “tänavapuhastusfirmade” asja

KARTELLISÜÜDISTUSED

4

= SEADUS SAHMAB OOTAMATULT?

- = Seaduse sisu
- = Karm menetlus
- = Jõustruktuuride tähelepanu

Spacecom/Ossinovski – jõustunud lahend

Max:	250 000 000 kr
Prokurör:	2 000 000 kr
Otsus:	500 000 kr

Max:	500 päevamäära või 3 aastat
Prokurör:	200 pm (903 680 kr)
Otsus:	40 pm (180 736 kr)

**Menetluse käigus oli
3 päeva vahi all**

Foto: Tiit Blaas

Liviko/Kalvi – jõustumata (Riigikohtu menetluses)

Max: 250 000 000 kr
Prokurör: 1 500 000 kr
**Ringkonnakohtu
otsus (jõustumata):** 1 500 000 kr

Max: 500 päevamäära või 3 aastat
Prokurör: 150 pm
(719 700 kr)
**Ringkonnakohtu
otsus (jõustumata):** 150 pm
(719 700 kr)

KarS § 400 kuriteokoosseis (1)

- (1) Konkurentsi kahjustava eesmärgi või tagajärjega ettevõtjatevahelise kokkuleppe sõlmimise, otsuse tegemise või kooskõlastatud tegevuse eest – karistatakse rahalise karistuse **[30-500 päevamäära]** või kuni **üheaastase** vangistusega.
- (3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega **kuni 5 protsenti** juriidilise isiku käibest **[max 16 M EUR]**.

KarS § 400 kuriteokoosseis (2)

8

(2) Konkurentidevahelise kokkuleppe sõlmimise, otsuse tegemise või kooskõlastatud tegevuse eest, sealhulgas riigihankes osalemisel, kui sellega:

- 1) määratakse otseselt või kaudselt kolmandate isikute suhtes kindlaks hind või muud kauplemistingimused;
- 2) piiratakse tootmist, teenindamist, kaubaturgu, tehnilist arengut või investeerimist või
- 3) jagatakse kaubaturgu või varustusallikat, piiratakse kolmanda isiku pääsu kaubaturule või püütakse teda sealt välja tõrjuda – karistatakse **rahalise karistuse** või **ühe- kuni kolmeaastase** vangistusega.

KarS § 400 kuriteokoosseis (3)

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega **5 kuni 10 protsenti** juriidilise isiku käibest [*max 16 M EUR*].

Abstrakne ohudelikt – tegelik kahju tekitamine ega konkreetse ohu loomine õigushüvele (konkurentsivabadusele) ei olegi süüdimõistmiseks vajalik. KPK asjas Riigikohus leevendas seda lähenemist

Karistatav on ka **kuriteo katse**.

Menetluse ajendid

- = Näitlik loetelu tüüpilistest KarS § 400 alusel menetluse algatamise ajendite allikatest
 - = kuriteoteade (“metsaveofirmade” kartell)
 - = menetlus sama isiku suhtes teisel alusel (nt altkäemaksu andmine)
 - = menetlus teise isiku suhtes (nt kuulatakse teist isikut pealt – Liviko/Kalvi)
 - = leebustaotlus
 - = pressiteade vm ajakirjanduses avaldatud teave (Eesti Leivaliit)

Märkused praktika osas (1)

- = Süüdistatavateks juriidilised ja füüsilised isikud paralleelselt
- = On nii süüdimõistvaid kui õigeksmõistvaid otsuseid
- = Karistused on muutunud karmimaks
 - = 40 pm → 150 pm
 - = 500 000 kr → 1 500 000 kr
- 1. 27.02.2010 redaktsiooni alusel ei ole ühtegi otsust veel tehtud
 - = teatud juhtudel karistuse alampiiriks 5% käibest ja
 - = konkurentsi kahjustav tagajärg või eesmärk pole nõutav?
- = Füüsiliste isikute vastutuse välistamise huvides võimalik kaaluda kokkuleppemenetlust

Märkusi praktika osas (2)

12

- = Kohtueelseks menetlejaks nii Konkurentsiamet kui Kaitsepolitsei
- = Kuriteokahtluse korral “tugev ülesoolamine”
 - = Lisaks § 400-le tuuakse paralleelselt sisse muud koosseisud: altkäemaksu/pistise andmine
 - = Kokkuleppe puudumisel kokkuleppe katse, mitme kohtumise korral korduvus (sama asi “paljundatakse” kuriteoepisoodideks)
 - = kas kindla tagamõttega?
- = Vahi alla võtmine on reaalne risk, eriti Kaitsepolitsei asjades (nt Ossinovski 3 päeva vahi all)
- = Tavalised on jälitustoimingud (sh kuriteo matkimine), läbiotsimised

NOKIA
Nokia Corporation Model: N76-1
FCC ID: OW3RM-135
IC: 681AA-RM135
C000:0650409
IMEI: 353954/01/047669/6
MADE BY NOKIA
CE 0434

Märkusi praktika osas (3)

14

- = Jälitustoimingute tegemise riskiga tuleb arvestada kogu aeg
 - = jälitustoimingute tegemise luba saadakse kergesti
 - = politsei kasutab reaalselt ka kõrgtehnoloogilisi seadmeid
 - = äripartner võib teha politseiga koostööd (nt olla kuriteo matkija)
 - = kuulatakse pealt ka kõnesid advokaatidega / kaitsjatega
- = Läbiotsimistel võetakse tihti ära kõik arvutid ja dokumendid
- = Potentsiaalseid kahtlustatavaid võidakse üritada küsitleda (nt läbiotsimise käigus) või üle kuulata tunnistajatena
 - = Selline praktika on ebaseaduslik ja nii kogutud ütlused lubamatud
 - = Juhatuse liikmel on soovitatav ütluste andmist edasi lükata, et selguks kas tema staatus muutub kahtlustatava esindajaks

Märkusi praktika osas (4)

- ⇒ Tunnistajana ülekuulamise juures kaitsjat ei lubata
- ⇒ Kahtlustatava ülekuulamine toimub kaitsja osavõtul
- ⇒ Vihjed vahi alla võtmise võimalikkusest, kui koostöö ei ole piisav
- ⇒ Arusaamatu praktika seoses läbiotsimise määruste ja ülekuulamise protokollidega – koopiaid ei anta
- ⇒ Esmane “kohtumõistmine” viiakse läbi meedia kaudu: prokuratuuri avaldused pressile, KAPO poolsed info lekitamised ajakirjanikele
- ⇒ Kriminaalmenetlusele iseloomulik teadmatus, millal mis edasi juhtuma hakkab
- ⇒ Elu ja äri on siiski võimalik!

TÄNAME!

16

Toomas Vaher

toomas.vaher@rln.ee

RAIDLA LEJINS & NORCOUS

EESTI

Roosikrantsi 2
EE-10119 Tallinn
Estonia
Tel. (+372) 640 7170
www.rln.ee

LÄTI

Valdemara 20
LV-1010 Riga
Latvia
Tel. (+371) 724 0689
www.rln.lv

LEEDU

Lvovo 25
LT-09320 Vilnius
Lithuania
Tel. (+370) 5250 0800
www.rln.lt

ROSCHIER

SOOME

Keskuskatu 7 A
FI-00100 Helsinki
Finland
Tel. (+358) 20 506 6000
www.roschier.com

ROOTSI

Blasieholmsgatan 4 A
SE-103 90 Stockholm
Sweden
Tel. (+46) 8 553 190 00
www.roschier.com

ALLIANCE

ROSCHIER Finland Sweden

RAIDLA LEJINS & NORCOUS Estonia Latvia Lithuania